

Praha má potenciál pro výstavbu až 130metrových mrakodrapů i celkově udržitelný rozvoj

V letošním roce slaví česká metropole stoleté výročí vzniku tzv. Velké Prahy, jenž odstartoval rychlý a všestranný rozvoj hlavního města. V současné době se proto hodně diskutuje o tom, jak skloubit její historický genius loci s nezbytným pokrokem a moderní architekturou, jak přistupovat k jejímu udržitelnému růstu a jestli vůbec existuje dlouhodobější vize, díky které by byl dobře využit její potenciál.

Na tyto otázky se pokusili nalézt odpovědi hosté panelové debaty **Nadčasovost v udržitelné výstavbě**, jež se konala při příležitosti výstavy Velká Praha 1922–2022. Byli jimi **Jan Řežáb** (zakladatel a majitel skupiny JRD), **Eva Le Peutrec** (renomovaná architektka a autorka 25 světových mrakodrapů), **Tomáš Ctibor** (zakladatel 4ct a předseda Sdružení pro architekturu a rozvoj) a **Petr Vogel** (energetický specialista a zakladatel České rady pro šetrné budovy).

Podle účastníků tohoto setkání by se Praha mohla stát světovou udržitelnou metropolí. Chybí jí ale dlouhodobá koncepce, která by počítala s nárůstem obyvatel až na 2,5 milionu, a odvaha začít měnit zažitý stereotypy.

Praha má předpoklady stát se udržitelnou metropolí

Všichni diskutující se jednomyslně shodli na tom, že Praha dosud nemá dlouhodobou ucelenou vizi, jak naplnit svůj potenciál velkoměsta v srdci Evropy. Obyvatelé metropole již ale disponují vším potřebným k jejímu rychlému a udržitelnému rozvoji, včetně prostředků, technologií i bohatých znalostí a zkušeností.

„Věřím, že pokud budeme přemýšlet koncepčně a multidisciplinárně, může se z Prahy stát skutečně světová, udržitelná metropole. Pro nastartování moderního rozvoje však potřebujeme revidovat mnoho norem a zjednodušit komplikované

vané povolovací procesy tak, aby tyto změny umožnily celkový rozvoj, včetně udržitelné kompaktní zástavby kolem důležitých infrastrukturních bodů. Teprve poté bude Praha nabízet výborné životní podmínky i pro budoucí generace. Vždyť jen příprava a následná výstavba standardního bytového projektu dnes trvá i sedm let,“ vysvětluje zakladatel skupiny JRD Jan Řežáb.

Architektka Eva Le Peutrec navazuje: *„Funkční město by mělo mít kolem 50 obyvatel na hektar, Praha má pouze 25, což je oproti mnoha evropským městům, jako jsou Vídeň (46), Mnichov (48) nebo Milán (75), opravdu málo. Existuje řada možností, jak dobře využít stávající prostor: optimální je využití pražských brownfieldů, které zahrnují kolem 950 hektarů a na nichž by mohlo žít přibližně 150 000 obyvatel, a také budování výškových objektů. Rozšiřování předměstí nepovažuji za vhodné ani udržitelné, protože je náročné na dopravu a ubývá při něm úrodná půda, což ohrožuje potravinovou soběstačnost.“*

V Praze jsou místa pro výstavbu až 130metrových mrakodrapů

Podle dat mobilních operátorů má Praha již dnes téměř 1,6 mil. obyvatel, což je o 300 tisíc více než uvádějí oficiální statistiky. Pro naplnění jejího skutečného potenciálu a včasné řešení budoucích výzev je ovšem nutné ji plánovat jako aglomeraci s více než 2,5 mil. lidmi. Odborníci proto čekají na nový Metropolitní plán, jenž by vymezil území, na nichž se dají stavět výškové budovy.

„V Praze je řada míst, kde se dají realizovat až 130metrové domy a nezničí se tím její historický genius loci. Intenzivní, promyšlená a koncepční zástavba, která dobře využívá prostor, přispěje k jejímu udržitelnému růstu a zkvalitnění života obyvatel. Město může být díky ní funkčnější a environmentálně šetrnější. Absence ambiciózního a komplexního plánování ale brzdí jakýkoli dynamický růst a schopnost reagovat na rychle se měnící podmínky,“ konstatuje urbanista Tomáš Ctibor.

„A výsledkem je to, že má Praha pouze tři výškové budovy nad sto metrů. Mrakodrapy přitom mohou velmi esteticky dotvářet vzhled města. Zvlášť pokud dokážeme ve vybraných lokalitách zkombinovat ikonické stavby s budovami vycházejícími z širšího kontextu metropole. Někteří lidé si navíc neuvědomují, že samotná typologie výškových staveb je velmi ekologická, především pokud využívají moderní technologie k vlastní výrobě elektřiny a zachytávání dešťové vody (nebo dokonce mají dřevěnou konstrukci). Jedná se vlastně o celé město skryté v bytovém domě s velmi nízkou uhlíkovou stopou. Jedna domácnost v mrakodrapu vyprodukuje až sedmkrát nižší množství oxidu uhličitého než rodina žijící v rodinném domě na předměstí,“ pokračuje Eva Le Peutrec.

Výstavba v Praze musí lépe odolávat klimatickým změnám

Výstavba v Praze by se měla adaptovat nejen na složitou situaci plynoucí ze současné energetické krize, ale také na změny klimatu. Zdejší průměrná teplota by totiž mohla stoupnout (do roku 2050) až o 2 °C a počet tropických dní o 300 %.

„Snažím se být optimistický. Vývoj jde rychle kupředu, takže se dá očekávat, že technologie budou brzy ještě efektivnější, obnovitelné zdroje výkonnější, energetika budov čistší a jednotlivé městské části se naučí být energeticky soběstačnější. Hlavně poslední bod je ale stále hudbou vzdálené budoucnosti. Aby byla Praha skutečně udržitelná, musí klást mnohem větší důraz na výstavbu objektů s vegetačními střechami a zelení, aby se bránilo vzniku tepelných ostrovů, na efektivnější nakládání s dešťovou vodou, na promyšlenější koncepci infrastruktury a na zdravější a šetrnější způsoby vytápění i chlazení domů. A zde opět narážíme na chybějící vizi jejího rozvoje a zastaralé normy. Zkuste si například zažádat o povolení k výstavbě více než čtyřpatrové ekologické budovy s dřevěnou konstrukcí. Na rozdíl od zahraničí ho v Česku nezískáte,“ uzavírá energetický specialista Petr Vogel.

[StavbaWEB, 14. 10. 2022]

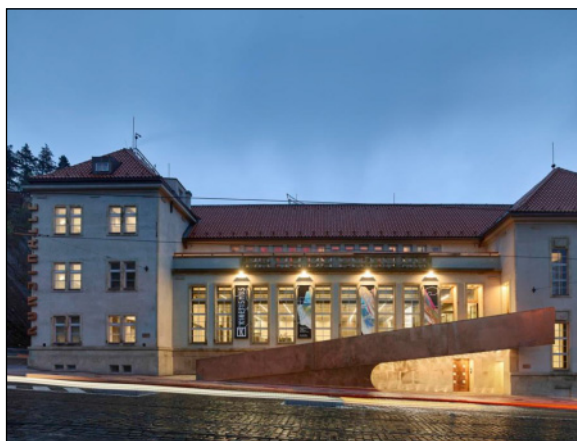
Grand Prix Architektů 2022

Hlavní cenu GPA – Národní ceny za architekturu pro rok 2022 získal **projekt Kunsthalle** autorů Jana Schindlera, Ludvíka Seka, Zuzany Drahotové z SCHINDLER SEKO ARCHITEKTI.

Cenu za celoživotní, a tedy velkou červenou kostku, obdržel **Václav Aulický**. Tuto cenu uděluje rada Obce architektů. Mezi práce Václava Aulického patří televizní věž v Praze na Žižkově, kte-

rá byla dostavěna až po listopadové revoluci a která výrazně zasáhla do pražského panoramatu. V pracích Václava Aulického je patrný zájem o soubudou světovou architekturu i úcta k velkému dědictví českého funkcionalismu. Více na: www.grandprixarchitektu.cz

[StavbaWEB, 1. 11. 2022]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Ministr Ivan Bartoš: Investice do rozvoje regionů jsou srdcem evropského projektu

Ministr Ivan Bartoš v Bruselu v rámci českého předsednictví řídil zasedání Rady pro obecné záležitosti věnované politice soudržnosti. Debata evropských ministrů a komisařky Elisy Ferreiry se zaměřila na vliv politiky soudržnosti a investic z evropských fondů na hospodářský, sociální a územní rozvoj evropských regionů. Ministři přijali závěry Rady k budoucímu směřování druhé největší investiční politiky Evropské unie.

„Rád bych vyzdvihl shodný pohled všech členských států Evropské unie na nezastupitelnou roli politiky soudržnosti a projektů podpořených z evropských fondů a jejich přínosů na

každodenní život občanů EU. Fondy umožňují investice do dopravní infrastruktury, inovativních technologií nebo pomáhají řešit sociální problémy společnosti. Z našeho pohledu tak tvoří srdce projektu s názvem Evropská unie. Evropská komise spočítala, že z dlouhodobého hlediska jedno takto investované euro přinese 2,7 eura v růstu HDP. Silná a společná Evropská unie je nutnou podmínkou pro úspěch Evropy v těžké době krizí a nečekaných výzev,“ uvedl po jednání místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Hlavním bodem vedle obecné diskuse o přínosech fondů EU bylo projednání a schválení tzv. závěrů Rady. Jedná se o soubor klíčových cílů i zásad pro další směřování politiky soudržnosti po roce 2027, která by tak v budoucnu měla umět pružně reagovat na výzvy, jimž budou čelit regiony napříč celou Evropskou unií. Politika soudržnosti je členskými státy vnímána jako významný dlouhodobý investiční nástroj, přestože se v posledních letech z velké části

podílela na řešení krizí způsobených pandemií covidu nebo válkou na Ukrajině. Hlavním zaměřením investic má i nadále zůstat sociálně-ekonomický rozvoj regionů EU a snaha o snižování rozdílů mezi nimi. Rada uvítala kroky ke zjednodušení a pružnějšímu nastavení pravidel pro využívání fondů EU a doporučila pokračovat v jejich sladování napříč programy EU a zabránit jejich překrývání a duplicitám.

Rada také vyzvala členské státy a Evropskou komisi, aby zajistily bezodkladný start investic z programů v novém programovém období 2021–2027. Česká republika má schváleny všechny programy v celkovém objemu více než 550 miliard korun. V pelotonu členských států se umístila na druhém místě. Současně jsou již průběžně vyhlášovány výzvy – jejich přehled je dostupný zde: <https://www.dotaceEU.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/vyzvy>.

[MMR, 22. 11. 2022]